

Baleriin Eve Mutso: „Tulin Inglismaale abikaasa pärast ja tema tuli Šotimaale minu pärast.“

„Mul on vedanud, et olen sattunud ala peale, mis mulle tõeliselt rõõmu pakub ja paneb pidevalt endalt küsima: mis tunne on olla inimene, mis on inimlikkuse väärtus ja millist inspiratsiooni ma saaksin oma töö kaudu teistele pakkuda, et ka neid särama panna,“ räägib baleriin Eve Mutso, kes on 13 aastat tantsinud Šoti rahvusballetis ja viimased kolm aastat on tegutsenud vabakutselisena.

Sel nädalal esietendub Edinburghis Fringe festivalil Eve Mutso tantsulavastus „111“, mille ta soovib ka Eesti vaatajate ette tuua. Septembris võib teda kahel korral näha [Estonia teatris balletis „Tamm nimega iha“](#) Blance'i rollis. See osatäitmine tõi ta kuus aastat tagasi Inglismaa tantsuauhinna nominentide hulka.

„111“ sünd ja põnev aeg Šoti rahvusballetis

London, The Place. Tänavalt kostab suurlinna müra. Keegi sulgeb akna. Founders Studio treeningusaalis tantsivad Eve ja ratastoolis Joel Brown. Mitte vaid põrandal, vaid ka kõrgel neljakandilisel metallraamil. Joel tõukab ratastooli eemale ja tõmbab end nõtkelt üles raamile. Vaatajate ette laotub lugu, mis hoiab peopesal haavatavust, usaldust, inimhinge ilu. On tantsulavastuse „111“ peaproov.

Treeningusaalis on vaid käputäis tantsumaailmaga seotud inimesi, kes proovi lõppedes tantsijatele tagasisidet annavad. Kui kõik on lahkunud, on Evel veidiks mahti istuda ja vestelda.

„Proovides näed ära iga ripsmepilgutuse, higipisara ja ohke. See on, jah, hästi ehe,“ nõustub ta, et proovides saab vaataja alati väga vahetu emotsiooni.

Joeli ja Evet seob pikk sõprus ja „111“ sündis tänu sellele, et nad on Joeliga mõlemad uudishimulikud ja tahtsid näha, milleks nad võimelised on. 111 on selgrootülide arv, mis ühendab Joeli ja Evet. Hüpooteetiliselt. Eve liigub nii, nagu tal oleks neid sada, ja Joel naljatab, et tal on neid ainult 11.

„Joel ütles, et tahaks kindlasti ka üles ronida, aga ei tea, kuidas või kuhu. Talle on meeldinud eluaeg puude otsas turnida. Ja nüüd ongi meil dekoratsioon, kus saame rippuda, ronida ja end kõrgustesse-kaugustesse treenida,“ räägib Eve õhinal. Nad mõlemad on huvitatud eri liikumisviiside ja tehnikate katsetamisest, arvestades ja ära kasutades teineteise tugevusi ja nõrkusi, põimides need tantsuks.

„Meie kehades on jõud, millest me ei ole tihtipeale ise teadlikud. Meie vaim ja mõistus on aga veelgi tugevamad kui meie keha ning tahtega saame oma piire pidevalt kaugemale nihutada,“ avab Eve

Õhtuleht

28.08.2019

Katrin Helend-Aaviku

156000

10 11

Estonia teater

Eesti Rahvusballett

Ballett

sõnumit, mida lavastus „111“ endas kannab.

Ta teab, et kõik on võimalik, kui uskuda, et me ümber on inimesed, kes üksteist mõistes ja toetades kogu aeg edasi arenevad.

„Üksteise usaldamine, suhtlemine ja üksteise pidev üles tõstmine - see ongi inimestevaheline sõprus ja armastus. Vahel lähevad inimesed üksteisele kaduma, sest lõpetavad suhtlemise ja kuulavad üksteist vaid selleks, et vastata, mitte selleks, et aru saada. Seepärast olid meie tükis ka vaikuse- ja pausihetked.“

Varem Estonia teatris baleriinina töötanud Eve sattus Šotimaale oma eestlasest abikaasa tõttu, kes õppis Inglismaal ülikoolis. Pärast paariaastast kaugsuhet otsustas Eve Suurbritannias tööd otsida, et mehele lähemal olla. Tal oli kindel soov Londonisse minna, aga samal ajal oli ka Šoti rahvusballetis konkurss ja 2003. aastal pakutigi talle sinna tööd.

„Kui abikaasa ülikooli lõpetas, tuli ta mulle sinna järgi. Nii et mina tulin Suurbritanniasse tema pärast ja tema tuli Šotimaale minu pärast,“ räägib Eve naerdes. Ta meenutab aega Šoti balletis kui üht elu huvitavamat perioodi. „See oli väga põnev aeg! Olin sinna minnes 23 ja täiesti õnnega koos, et sain

Eve Mutso Estonia teatris balletis „Manon“ aastal 2011.

truppi, mis mulle sobis ja kuhu ka mina sobisin!“

Tollal äsja kunstiliseks juhiks saanud Kuningliku Balleti esitantsija ja koreograaf Ashley Page otsis uusi võimekaid, omanäolisi, eri koolkondade tantsijaid. „Šoti balletis tantsimise aja tegigi nii huvitavaks see, et olime koos nagu kirju vaip - kõik olid väga kihvtid isiksused ja tugevad tantsijad. Olime nälgas uute katsumuste järgi!“ Repertuaari tulnud neoklassikaline ja kaasaegne repertuaar kõnetas Evet. „Pool aastat läks sisseelamiseks. Glasgow oli väga avatud ja sõbralik, mulle sobis sealne elu väga,“ meenutab ta.

Tütar on suurimaks inspiratsiooniks

Šoti balletti jäi Eve 13 aastaks. „See oli väga ilus periood mu elus, aga tundsin, et mu aeg sai seal läbi. Kolmteist aastat ühes trupis olla on väga pikk aeg. Otsus lahkuda tuli rahuliku südamega: ma ei kurvastanud ega kartnud trupist ära tulla, sest mul oli nii palju huvitavaid mõtteid ja inimesi mu ümber ning energiat, millega oma ideid teostada. Minek oli loogiline samm ennast avastada ja uuele tasemele töötada.“

Kolm viimast aastat on Eve olnud vabakutseline, luues ja tantsides iseenda töid. Ta on teinud koostööd ka Šoti konservatooriumi, Edinburghi tantsuakadeemia ja Eesti rahvusballetiga. Oma etendustega on ta lisaks Suurbritanniale käinud ka Soomes ja Ameerikas San Franciscos.

Edinburghi Fringe festivalil esietenduva tantsulavastuse „111“ soovib Eve ka Eesti vaatajate ette tuua. Ja mitte ainult Tallinna, vaid otsib võimalusi seda näidata ka Narvas, Tartus ja Pärnus. Ta

tõdeb, et tantsulavastusi, kus laval on ka liikumispuudega tantsija, ei näe just üleliia tihti isegi Suurbritannias, saati siis Eestis.

„Ma hoian silma peal erinevate tantsukompaniide tegemistel ja on olnud etendusi, mis mind väga mõjutavad ja puudutavad. See juhtub siis, kui inimesed julgevad näidata oma nõrkusi ja puudujääke ühiskonnas, mis meid pidevalt püüab kindlasse vormi suruda,“ räägib Eve. Ta usub, et nõrkus on tugevus, kui julgeme seda näidata. Ta teab, et tantsu kaudu on võimalik edasi anda eri teemasid.

Kas Eesti on selleks tükiks valmis? „Kindlasti on valmis! Ja ma arvan, et ka huvitatud,“ on ta kindel. „Kuna olen nii kaua Eestist ära olnud, siis see, kuidas ma tantsukunsti tajun ja naudin, on kindlasti natuke teistmoodi kui neil, kes elavad Eestis. Mul on aga side Eestiga väga tugev ja tahan kindlasti näidata, mida olen õppinud kõigi nende aastate jooksul ja kuidas minust on saanud selline liikuja ja looja, nagu ma olen praegu.“

Eve plaanib lavastusega Eestisse tulles võtta ühendust ja teha koostööd ka Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liiduga. „Tahaksin uurida, kas on võimalusi tekitada töötuba või kursust, kus meie elamused ja kogemused saaksid aidata noori ja vanu, kes arvasid, et nad ei saa oma liikumis-, kuulmisvõi nägemispuude tõttu tantsida. Tants on nii suurte võimalustega! Oleksime väga huvitatud leida inimesi, kes tahaksid sellest rohkem teada saada.“

Eve tuleb Eestisse alati hea meelega esinema ja looma. Tema lühiballett „Kaja“ on siiani repertuaaris. „Käin hea meelega vaatamas proove ja neid võimekaid, energiast pakatavaid tantsijaid, kes seda elus hoiavad,“ räägib Eve, ise samamoodi energiast pulbitsedes.

„Kes teeb, see jõuab!“ vastab ta särades küsimusele, kust ta kogu selle energia võtab. „Ma tunnen, et tantsides ja tantse luues ma genereerin energiat. See ei tule tühja koha pealt. Ma lihtsalt väga naudin oma tööd! Ja mul on olnud suur õnn leida enda ümber inimesi, kes mind tõeliselt avavad! Elu on edasiminekuks, elu on võimalusterohke, kui vaid oskad seda näha, kasutada ja sellest rõõmu tunda.“

Tema ise on ju osanud? „Ma loodan! Olen loomult positiivne inimene. Mul on vedanud, et olen sattunud ala peale, mis mulle tõeliselt rõõmu pakub ja paneb pidevalt endalt küsima: mis tunne on olla inimene, mis on inimlikkuse väärtus ja millist inspiratsiooni ma saaksin oma töö kaudu teistele pakkuda, et neid samuti särama panna.“

Evele annab inspiratsiooni tema 11aastane tütar Hele-Riin, kes on juba väikse tüdrukuna proovisaalis kaasas käinud ja kulisside tagant etendusi vaadanud. Nüüdseks on ta ema [baleriinkingadesse astunud](#). „Ta tantsib [balletti](#) ja on huvitatud võitluskunstidest - taekwondo'st. See on hea kombinatsioon - nii on

jalad kindlalt maas, ta kontrollib oma liigutusi ja hingamist ning tantsuline ja loominguiline pool on kirss tordil. Ta annab mulle ka alati väga ausat tagasisidet minu tööde kohta.“

"Ma väga naudin oma tööd! Ja mul on olnud suur õnn leida enda ümber inimesi, kes mind tõeliselt avavad! Elu on edasiminekuks, elu on võimalusterohke, kui vaid oskad seda näha, kasutada ja sellest rõõmu tunda."

Eve Mutso oma tööst ja elust

Eve Mutso suurroll balletis „Tramm nimega Iha“ Blance'i rolli balletis „Tramm nimega Iha“ lõi Eve Mutso Šoti rahvusballetis tantsides 2012. aastal. See oli balletiversiooni maailmaesiettekanne ja viis eesti baleriini kuus aastat tagasi Inglismaa tantsuauhinna nominentide hulka. „Tuuritasin sellega peaaegu viis aastat igal pool maailmas. See oli väga menukas tükk,“ meenutab Eve.

Nüüd on harukordne võimalus näha teda külalisena omaloodud suurrolli tantsimas vaid kahel korral septembris ka Estonia teatris, kus „Tramm nimega Iha“ on olnud mängukavas paar aastat.

„Vahepeal puhkasin sellest osast, aga mul on väga hea meel, et mind kutsuti Estoniasse seda tantsima. Tundsin, et aeg oli õige. See saab olema huvitav kogemus, kuidas ma teistsuguse koosseisu ja karakteritega saan ennast sinna mugandada ja leida uue viisi, kuidas Blance'i osa tantsida,“ on Eve võimaluse üle rõõmus ja ütleb, et nii saab ta enda kogemusi ka põhiosatäitjale edasi anda.

„Igaüks teeb muidugi rolli omamoodi, aga püüan anda edasi tehnilisi näpunäiteid - seda, kuidas mina sellesse rolli ennast investeerisin ja kuidas komplekselt seda kirjanduslikult väga legendaarset karakterit tunnetada, kasvatada ja ka nautida.“

Eve sõnul on Blance'i rolli tantsida väga raske, aga väga huvitav. „Ta on huvitav ja mitte kõige stabiilsema eksistentsiga naine. Tõeliselt õrn ja tundlik, püüab leida viisi, kuidas karmis keskkonnas ellu jääda. Tantsijal peab olema küllalt elukogemust, et seda rolli tunnetada, lahata ja siis etendada. Blance tantsib peaaegu kõigis stseenides ja peaaegu üldse lavalt ära ei lähe. Ja tegevus ei toimu ainult reaalsuses, aga ka unenägudes, mälestustes, illusioonides, deliiriumis. Paralleelseid eksisteerimisvorme on Blance'i puhul kihiti väga palju. See, kuidas tema karakterit tasapisi publikule avada, et esimese kuue stseeniga kohe üle võlli ei lase, on keeruline.“

TALENT LONDONIS

Andy Ross Eve Mutso Blanche Du Boisi osas Šoti rahvusballetis Nancy Meckleri and Annabelle Lopez Ochoa tükis „Tramm nimega Iha“.

Susan Hay Tairo Lutter

Horia Dragoi SUURIM INSPIRATSIOON: Eve Mutso suurimaks inspiratsiooniks ja ka ausa tagasiside andjaks on tema tütar Hele-Riin, kes on ema jälgedes samuti [balletikingadesse](#) astunud.

Katrin Helend-Aaviku

Sarnased uudised

[Eve Mutso: vigastus tähendab tantsijale identiteedikriisi äärel olemist](#)

[epl.delfi.ee](#) 02.09.2019

[Eve Mutso: vigastus tähendab tantsijale identiteedikriisi äärel olemist](#)

[Eesti Päevaleht](#) 02.09.2019

[GALERII | Baleriin Eve Mutso: „Tulin Inglismaale abikaasa pärast ja tema tuli Šotimaale minu pärast.“](#)

[ohtuleht.ee](#) 28.08.2019

